

I DAG

SOSIALISTISK
SAMANRENNING

Fronsk roynd til sosialistiska samanrenning

TAD var hin kendi politikkarin Pierre Mendes-France sum á sinni royndi at fáa í lag eina sosialdemokratiska samanrenning í Frankaríki. Hann rýmdi frá radikalismuni yvir til sosialismuna; men ikki bar til hjá honum at fáa í lag eitt úrslit, so tað munaði.

Franski sosialistaleiðarin Guy Mollet hevur nú í hyggju at royna at savna allar sosialdemokratar, og annars teir, sum hugaðir eru fyri einari breiðari samling, sum kann setast upp í móti einræðisstýri de Gaulle's; men fyri at kunna hava hitt avgerandi orðið í fronskum politikki, má ein tilíkur flokkur hava 14 miljónir atkvøður aftaafyri, og tað er einki lætt tak, so stór spjæðingin er í fronskum politikki.

Høvuðsendamálini, teir hava sett sær fyri at fremja eru:

— Endurreising av politiska demokratínum, sum gevur stjórnini virkislíkindi, tó undir umsjón av parlamentinum.

— Demokratiskar fyriskipanir í sambandi við undirvisingina.

— Demokratiskur planøkonomiskur fíggarpolitikkur, har m. a. arbeiðsfólkid verður væl umboðað í teimum planleggjandi stovnunum.

— Politiskur og økonomiskur samrenningarpolitikkur í Europu.

— Franska atomamegin verður avtíkin, og verjupolitikkurin í heilum líki lagdur undir NATO.

— Fransk ja til fulla avvápnan undir eftirliti.

Ein vandi er kommunisman, tí í Frankaríki er kommunistaflokkurin sterkur. Nýggja samgongan vil veruliga einki hava við kommunistarnar at gera, og um teir vilja stýða eina tilíka samgongu av demokratiskari sosialismu, so skal hetta gerast á einum haldgóðum grundarlagi.

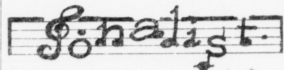
Um hesar ætlanir fáast í lag, er framvegis óvíst; men teir fara varliga fram og eru fúsir at kanna viðurskiftini og líkindini til botns, áður enn farið verður rættliga til verka.

SVARTASKÓGVAMENTAN.

Teir vreiðu ungu kommunistar niðri á Flatlondum fara illa við bæði einum og øðrum í blaði teirra »Frame«. Nú er stríð komið her til landa, og Dagblaðið og 14. september gera nú almikið burtur úr Framamonnum. Í Dagblaðnum seinasta friggjadag skrivar Knut Wang m. a.:

»Men hesir vreiðu ungu menn kenna ikki samanhangid millum húðaskógvarnar og mentanina, annars vildu teir vita, at henda mentanin sum soverðin er úrdeyð og var forkomin av »gummiskógvamentaninie, sum fyri ein part eisini er úrdeyð, og vit liva nú í »svartaskógvamentaninie«.

KIRKJUVIGSLAN.

Vit søgdu frá í seinasta blaði, at Havnar og Klakksvikar sangflog skulu syngja í felag, tá Christianskirkjan verður vígd komandi sunnudag; men av misgánu var bara komið at standa hvussu nógvir luttakarar vóru úr Havnini. Vit skulu tí einaferð enn endurtaka ta røttu samansetingina.

Hon er: Úr Havn luttaka 38 sangflog og 12 tónleikarar. Úr Klakksvik luttaka 46 sangflog og 3 tónleikarar.

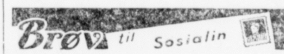
»SKULABLAÐID.« 5. hefti, juni 1963, er komið. Av innihaldinum kann nevast grein um Sannu Michelsen, lærarinnu, sum andaðist 29. maí á sjúkrahúsi í Danmark bert 56 ára gomul. Skúlastjóri sít røkti hon fyri tað mesta í Danmark; men var heilsuþrekið hosi seinastu árin.

»Hvat kunnu foreldrin vænta sær av lærarunum?« eitur grein, sum er endurtøka av fyrilestri, sum norska lærarinnan Elna Matland hevur hildið í norska útvarpinum — sera áhugaverdur lesnaður.

J. Nattestad, lærar, í Hvalba, hevur grein um nýggju skúlastipendina, ið sum kunnugt nú verður sett í gildi í Føroyum, men sum ikki øll lærarafólk eru samd um, hvat gagn verður í henni.

Grein er um Føroya lærarskúla og tær broytingar, ið har vera at fara fram.

Síðan er prentað skráin fyri Landsstevnu Føroya lærarafelags 1863, um próvtøkurnar á lærarskúlanum oeg vátroyndina í barnaskúlanum.

UTTANLANDALANINI

Tá ein hevur lisið »14. september« og hoyrt tjóðveldismenn tala á tingi hesi seinastu árin, hevur tað verið hin reyði tráðurin, at vit ikki skuldu læna pening frá Danstínum, hann er ov dýrur. Vit skulu út á alheimsmarkaðin, haðani læna eini eru so nógv ódýrari.

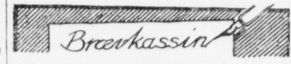
Erlendur Patursson er nú vordin fíggiarmálaráðharri, og vit høvdu tað vanta, at hann fór at greiða lánviðurskifti okkara eftir teimum sjónarmiðum, hann hevur borið fram í skrift og talu. Men mær tykist, at her eru ikki stórvegis broytingar farnar fram. Lánviðurskifti okkara verða greidd eins og árin frammanundan.

Hákon Djurhuus hevur nýlgja

verði í Danmark, og tað vóru ikki hinni lán, hann kom aftur við, sjálvt um ein partur av teimum longu var greiddur, meðan P. M. Dam sat sum løgmaður.

Er filist á orð og lyftir fíggiarmálaráðharrans lánunum viðvíkjandi; men tó eri eg ikki blisin, tí eg veit ikki hesar menn hagar til hava hildið eitt einasta av teimum lyftunum, teir í árvás hava givið hini føroysku veljarafjöldini.

polit.

Brævkassin

»Brævkassin« Sosialins»
Her í blaðnum hevur fleiri ferðir verið sagt, at undir folkaflokks — sambandslandsstýrinum í 1950 — 58 vóru allar vegar og havnagerðir stæðgar.

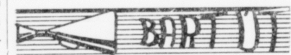
A okkara leið vóru eingi tilíki arbeiði; men onkur vil halda, at blaðið ikki er á rættari leið við sínum frágreiðingum, tí vegar og havnagerðir fóru fram sum vanligt.

Vit brævkassin siga eitt sindur frá hesum máli?

Bygdamaður.

SVAR: Her er væl ein mikskiljning komin í, tí vit hava ikki sagt, at øll vegar og havnabygging varð stæðgað; men at stæðgað varð við allari vegar og havnagerð, sum ikki var byrjað, tá tað hetta stýrið kom til.

Tingið hevði gjørt sínar vegar og havnaætlanir, og peningur skuldi júst á hvørjum ári, hagar til arbeiðini vóru gjørd; men tað vóru hesar jattanir og harvið eisini arbeiði, ið nevnda stýrið fekk stæðgað.

+ er tað harmandi at hoyra tjóðveldismenn tala um at vilja »bota um verstu brekini í sosiallógávinie, tá somu menn nú lata t. d. folkapensjónina koma undir stóran lógtingsskatt, heldur enn flyta skattamarkid so miklið, at »bott verður um tey verstu brekini.«

Veitst tú

AT tað var undir seinasta landsstýri, at hin vanlukku fiskimarkssáttmálin frá 1955 varð avtíkin, og at 12 mila mark varð sett, men tó við undantaksreglum fyri Bretar, eins og tað var hetta sama stýrið, sum segði upp nevnda sáttmála við Bretar.

AT tað var undir seinasta landsstýri, at vit í Grønlandi vunu fleiri nýggjar havnir og við teimum stórliga víðkað veiðu- og vinnuoki.

AT tað var undir seinasta landsstýri, at farið varð til samráðingar við Íslendingar um at vinna aftur gomul fiskiveiðarættindi, og at vunnin varð rætturin til aftur at veiða við snøri og snella inn at gamla 4 mila markinum.

AT tað var undir seinasta landsstýri, at vunnin vóru rættindi í 10 ár at veiða við troli inn at 6 milum í Noreg, sum annars hevði sett 12 mila mark.

AT tað var undir seinasta landsstýri, at vit fingur minstulønna hækkaða upp í 1000 kr. um mánaðin.

AT tað var undir seinasta landsstýri, at vunnin vóru útróðrammonnum 15 oyru fyri hvørt kg í prisviðbót.

TAD ER VERULEIKI

AT undir seinasta landsstýri við javnaðarleiðslu vóru allir grunnar landsins forðir á jour og ikki bara tað, tí undir hesum sama stýri varð so nógvur peningur lagdur aftrat í hesar grunnar, at teir vóru meira enn tvífaldaðir, tá landsstýrið fór frá. — Eitt vælbygdið borð hjá »sálvstýrislandsstýrinum« at koma til.

LANDSSTEVNA FØROYA LÆRARAFELAGS

Mánadagin 22. juli verður landsstevna lærarafelagsins sett í Havn. Sum vanligt verða mong ymisk evni viðgjørd á stevnu — serstak Eiga áhugaverdir eru teir fyrilestrarar, ið hildnir verða. Í ár verða hesir hildnir av: H. Rasmussen, undirvisingartjóri, M. Wahl, ríkisumboðsmann, Jóhannu Jensen, lærarinnu, J. P. Joensen, landskúlaráðgevara, J. Magnussen, prestur, D. Olsen, cand. mag., Ludvig Petersen, yvirlærara, J. M. Kjeld, yvirlærara.

Fyrilestrar verða um intellegens og intellegensmun, samarbeiði millum kommunurnar, heimstaðarlæra, sálarlæra í samband við evna-veik børn, ymisk slog av serundirvising, lærubókin í lærarans hond, dansk málara, undirvisin í týskum, teking, matematikk og plantu læru.

Í sambandi við landsstevnuna verður aðalfundur felagsins hildin mikudagin 24. juli.

LÆRARASKÚLIN. Tað er framvegis ov lítið av lærarum við føroyska skúlan. Barnatalið økist ár undan ári, og við nýggju skúlastkipanini hava vit fingið 3 ára realdeild við teir stórru skúlarnar og somuleiðis 8. skúlaár.

Tó er at siga, at næmingatalið á Føroya lærarskúla er rættliga stórt í løtuni.

Sambært »Skúlablaðið« var talið við árslok seinasta ár:

	menn	kvinn.	tíls.
Fyrirleikararfl.	23	4	27
1. lærarskúlafl.	19	1	20
3. lærarskúlafl.	17	8	25
Tilsamans	72		

Við skúlan eru í løtuni 3 fastir lærarar og 12 tímalerarar.

»ENTEN — ELLER«

Tað hevur verið soleiðis við sjálvstýrispolitikki í Føroyum, at sjálvt millum teirra, har ein hevur havt varhugan av, at loysingin var hitt einasta, ið vit kundu byggia okkara framtíð á, so hava mangir av hesum draga ógvuliga nógv og gengið burtur frá tí stóðu, sum eina ferð var teirra grundarlag í politisku strembanini framá.

Okkara núverandi løgmaður er eitt eindomi í so máta, tí tær politisku kósirnar, hann hevur hildið, hava verið krókutar og við hvørt meira marghættligar enn fólk flest vanliga duga at skilja.

Lopið frá ramastu loysing til »sjálvstýri« stig fyrri stiga, ella ta stóðu, at løgmaður vissar menn um at tað ikki skal eydnast Erlendur Patursson: at fremja loysing, tí hann skal seta honum knívin á strúpan, um hann vágur nakað tilíkt, er jú so langt og undanstökandi, at ein hevur hug at spyrja: hevur fólkaflokkurin nakra stjórnarlíga stóðu í dag?

Vit ivast ikki í, at flokkurin stjórnarpolitiskt er meira stóðleysur í dag, enn í teimum dagum, tá flokkurin vinglaði imilitum loysing, fullveldi, samband ella stig fyrri stig sjálvstýrie.

AGN

Góður høgusslokkur á goymslu

Pf. BACALAO

Eg nýti einans

Macga

at baka við steikja við og til alla matgerð

MARGARIN PALMIN

Margarinvirkið »Macga« TORSHAVN

Tlf. 2577